

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

Дистанционно обучение

КУРСОВА РАБОТА

ПО МИКРОИКОНОМИКА

НА ТЕМА:

**ФИРМЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА
ИКОНОМИКА – КРИТЕРИИ; МАЛКИ, СРЕДНИ И
ГОЛЕМИ ПРЕДПРИЯТИЯ; ЮРИДИЧЕСКИЯТ СТАТУТ
НА ФИРМИТЕ**

Изготвил:

Проверил:

2016

УВОД

В съвременната пазарна икономика действа сложна система от правно-нормативни актове, които, взети в съвкупност, формират правно-организационната среда за развитието на стопанската дейност или бизнеса. В България поради необходимостта от бърз преход към пазарно стопанство и липсата на традиции в пазарноориентираното законодателство се е наложило то да бъде реализирано чрез взаимстване и адаптиране на международния опит.

В настоящата курсова работа ще бъдат разгледани правните аспекти на фирмената организация, както и дефинирането на предприятието от гледна точка на критериите сума на активите, нетни приходи от продажби и численост на персонала.

1. ПРАВНА ОРГАНИЗАЦИЯ

Правната основа на прехода към пазарна икономика е поставена с Търговския закон от 1991 г., който дава условията и правилата за започване, осъществяване и прекратяване на стопанска дейност. На базата на Търговския закон са били разработени и действат успоредно с него и като негово допълнение множество правнонормативни актове, регулиращи дейността в специфични области на стопанския или бизнес сектора, финансовата организация и отчетност на стопанските единици, данъчното им облагане и други. В съответствие с препоръките на Европейската комисия България е приложила специфична правна мярка за окончателно премахване на подходите на централизираното планово управление. В изпълнение на тези препоръки през 2003 г. е бил приет Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, който има за цел да закрепи юридически приоритета на пазарните принципи в българската икономика. Този нормативен акт постановява, че административен контрол се

упражнява от административни органи посредством извършване на регистрация или издаване на лицензия за стопанска дейност, както и чрез издаване на лицензия и извършване на регистрация. В списъка стопанските дейности, за които може да се установява лицензионен режим, попадат: банковата дейност, застрахователната дейност; извършването на допълнително доброволно и задължително пенсионно осигуряване, както и дейността на актюерите по обслужване на пенсионноосигурителните дружества. Причината за това е фактът, че стопанската дейност във финансовия сектор поражда повишен риск за имуществените права на гражданите и юридическите лица и че стабилността на този сектор има изключително голяма социалноикономическа значимост. Именно затова при регистрирането на финансови компании в България се прилага разрешителната система, докато регистрирането на нефинансови компании става по нормативната система¹. Освен това в съответствие с разпоредбите на Търговския закон банковата и застрахователната дейност, а така също и дейностите по социалното осигуряване, са предмет на специални нормативни актове. Изискванията към финансовата организация и отчетност на стопанските субекти, се задават със Закона за счетоводството и действащите счетоводни стандарти, а ключови за финансирането на корпоративните структури се явяват нормативните актове, уреждащи публичното предлагане на ценни книжа, корпоративното подоходно облагане и други. Много важно място за осъществяването на бизнеса в условията на днешната отворена икономика имат също така приетите валутни и митнически закони, нормативните актове, регламентиращи стопанската дейност в свободните икономически зони и други².

Организационната форма, под която търговецът извършва дейността си, в Търговския закон се именува предприятие. Търговец по

---

¹ Боева, Корпоративно управление, Стопанство, 2006.

² Пак там

смисъла на Търговския закон е всяко физическо или юридическо лице, което по занятие извършва някоя от изброените в закона търговски сделки. По смисъла на възприетата в Търговския закон терминология „търговска“ е сделка, сключвана с цел извличане на печалба. Аналогично на това, когато предмет на дадена дейност е някоя от упоменатите в закона търговски сделки, тази дейност се нарича търговска. Следователно в българския Търговски закон понятието търговска дейност се тълкува по-различно, отколкото в говоримия език³. В този закон то се препокрива с такива понятия като стопанска дейност, пазарноориентирана дейност, или пък с широко употребяваното вече и в българския икономически жаргон понятие бизнес.

По-друг е и смисълът, в който в Търговския закон се употребява терминът „фирма“, наложил се в българската стопанска практика и икономическа литература като синоним на думата „предприятие“. Според този закон предприятието е организационната форма на стопанската дейност на търговеца, а наименованието, под което той упражнява занаятието си и се подписва, е неговата фирма - търговското му име, което е име и на предприятието му. Фирмата идентифицира търговеца в деловите среди - под това име той слага подписа си; сключва сделките си, повдига обвинения и е обвиняван при закононарушения. Или правното значение на термина „фирма“ е различно от онова смислово значение, с което това понятие вече се е наложило не само в говоримия език и в стопанската практика, но дори и в специалната литература — там „фирма“ фактически замества думата „предприятие“.

Предприятието в българското търговско законодателство се разглежда като създадена от търговеца форма на организация на дейността му, чиято функция е преобразуване на производствените фактори в търгуеми блага - стоки и услуги. Или търговското предприятие не е

---

³ Пак там